

67) IV. A. Da Udvalget i sin Tid (Tillæg B. Sp. 807 for 1870—71) gif ind paa at tiltraade en Afløsning af tvende Lørdedeputater paa 120 og 90 Læs Lørd til Hospitalet i Sillerød og Syge- og Jordemoderhuset sammesteds for henholdsvis 3,000 Rdl. og 2,250 Rdl. i indenlandske kongelige Obligationer, fremsatte Udvalget en Genstilling til Ministeren om at drage Omfjorg for, „at Staten sikkes en fremtidig Opfyldelse af de Forpligtelser, der formentlig paa hvile faavel Hospitalet som Sygehuset i Erstatning for de nævnte Deputater“, i hvilken Henseende man iøvrigt skal henvise til den Begrundelse, Regjeringen (Tillæg A. 1869—70, Sp. 223) gav for Bevarelsen af det paa nærværende Konto opførte Beløb af 288 Kroner til Frederiksberg og Kronborg Sygehuse, samtidigt med at Afløsning foresloges for en Række andre lignende Stiftelser. Nærværende Udvalg har udbedet sig en Fremstilling af bemeldte Sygehuses Forhold i økonomisk og anden Henseende, om muligt bilagt med Regnskaberne for samme, hvoraf forhaabentlig kunde fremgaa, hvilke Forandringer de oprindelige Fundatser ere undergaaede, samt hvorvidt det Offentliges Rettigheder ere varetagne ved de nugældende Bestemmelser og ved den Maade, hvorpaa disse efterleves.

Foranlediget heraf har Ministeren i Skrivelse af 11te Februar d. A. svaret Følgende:

„De ommeldte tvende „Syge- og Jordemoderhuse“ ere indrettede af Kong Frederik V., et for Frederiksberg Amt (i Sillerød) og et for Kronborg Amt (i Esbønderup), og bestemte dels til at optage Syge til Forpleining, dels til at tjene til Undervisning og Oplæring for Jordemødre paa Landet. Da disse Stiftelser oprindeligt kun bestode ved frivilligt overtagne Bidrag fra Amternes Beboere, blev det, for at sikre deres Bestaaen for Fremtiden, allerede ved Reskript 28de Februar 1766 (optaget i Fogtmans Reskriptsamling) bestemt, at Enhver, som optoges i Ridderordenen af Dannebrog skulde erlægge en Gave af mindst 25 til 30 Rdl. til Stiftelserne. Disse Gaver skulde under Amtmandens Bestyrelse opsamles og frugtbargjøres og kun Renterne af den efterhaanden opsamlede Kapital anvendes til Stiftelsernes Brug. Ved Anordning eller Fundats af 12te Oktober 1770, der ligeledes findes optagen i bemeldte Reskriptsamling, blev der derefter givet nærmere Bestemmelser om Stiftelsernes Bestyrelse, Diemed og Indtægter.

Saad Statskassens ovennævnte aarlige Bidrag angaar, har der i sin Tid været reist Spørgsmaal om dets Afløsning; herom er i Anmærkningerne til Finantslovsforlaget for 1870—71, Side 36 anført Følgende:

„Det opførte Beløb har sin Oprindelse fra Fundatsen for Frederiksberg og Kronborg Sygehuse af 12te Oktober 1770, hvorved der hjemledes disse Stiftelser et Bidrag af 25 til 30 Rdl. af Enhver, der optages i Ridderordenen af Dannebrog. Oplysning om, naar disse Bidrag ere gaaede over til det nu fastsatte Ækivalens af 144 Rdl. aarlig, haves ikke, men da der til dette Tilskud ifølge Fundatsen er knyttet en Forpligtelse for Sygehuset til at yde fri Forpleining i et ikke ringe Omfang, og Berettigelsen til at oppebære Beløbet saaledes er betinget af, at denne Forpligtelse opfyldes, har man troet det rettest, at det for dette Beløbs Vedkommende, ialtfald foreløbig, har sit Forblivende ved den hidtil bestaaende Ordning“.

Senere er det imidlertid ved Forhandling med de kongelige Ordners Kapitel blevet oplyst, at det paa alleunderdanigst Forslag af den Kommission, der under 8de Mai 1808 blev nedsat for at gjøre Forslag til Dannebrogordenens Udvidelse, blev ved allerhøjeste Resolution af 28de Juni s. A. approberet, at de Gaver eller Bidrag, som hidtil af Ridderne af Elefantordenen og af Dannebrogordenen vare blevne erlagte til Skoler og Hospitaler, maatte beregnes efter et Middeltal af de sidste 29 Mars Promotioner, og den saaledes bestemte Sum aarlig udredes af Kongens Kasse. — I Genhold hertil bleve de ommeldte Bidrag til Frederiksberg og Kronborg Sygehuse, der ved Ridderpromotioner i Aarene 1788 til 1808 havde haat en Indtægt af 2880 Rdl., ækvalerede med en aarlig Sum af 144 Rdl.

Under de Forhandlinger, som i Aarene 1867 og 1868 bleve førte i Anledning af den ved Landkommunalloven 6te Juli 1867 § 49 paabudne Ophævelse af Distriktsfondene i Frederiksberg Amt og disses Overgang til Amtsrepartitionsfonden, blev det fra Amtets Side bemærket, at den Ret til fri Indlæggelse paa de heromhandlede Sygehuse, som ved Fundatsen af 12te Oktober 1770 er tilbøit Bønderne paa det daværende Ryttergods, og som endnu i det Væsentlige er bibeholdt, længe har viist sig uforenelig med Distrikternes Lørd, idet de Sygehuse ved Fundatsen tillagte Indtægter have været aldeles utilstrækkelige til Udgifternes Bestridelse, hvorfor det Manglende er blevet udredet af vedkommende Distriktsfonds o: paa lignet Hartkornet. Denne Ret til fri Indlæggelse har derhos bevirket, at de, der for den væsentligste Del holde Sygehuse i Drift, saa godt som ikke benytte dem, idet Patienterne næsten udelukkende bestaa af Husmænd, Tjenestefolk og Fattiglemmer. — For nu til Gjemmemførelse af Bestemmelsen af den ovennævnte § 49 af Loven af 6te Juli 1867 at tilvejebringe Righed mellem de heromhandlede og Amtets øvrige Sygehuse, foreslog Amtet at betage de